

νωπρούκια ἔγυρε (ἐπὶ τοῦ πλεονέκτου τὸν ὅποιον καὶ χέρδος ἔτι ἀνέλπιστον δὲν εὐχαριστεῖ) Κρήτ. || Ἄσμι.

Χρόνους τῆς γράφουν τὰ προικιά, χρόνους τ' ἀπανωπροίκια πολλαχ.

Τρεῖς χρόνους γράφον δὲ προικιά καὶ δυὸ τ' ἀπανωπροίκια καὶ τὰ χωστὰ τοῦ μάννας τοῦ χρόνο καὶ πέδε μῆνες

(τὰ χωστὰ τοῦ μάννας τοῦ = ὅσα εἶχε κρύψει χάριν αὐτῆς ἢ μήτηρ τῆς) Κρήτ. 2) Μέρους κλήρου διδόμενον ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ νυμφευομένου υἱοῦ, τὸ ὅποιον κανονικῶς οὗτος θὰ ἐλάμβανε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τοῦ Κύθηρ. 3) Ἡ διατετιμημένη πωλήσεως ἕνεκα προῖξ Κύθηρ. : Τὰ ὀρίζει ὁ ἄντρας τὰ χτήματα, γιὰ τοῦ τὰ καμὲ πανωπροίκι. 4) Ποσὸν διδόμενον εἰς τὸν γαμβρὸν ἕνεκα ἐλαττώματος τῆς νύμφης παρατηρηθέντος εὐθύς μετὰ τὸν γάμον Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακεδ. Λάστ.)

5) Πληθ. συνεκδ., ξύλα ἢ ἄλλα βάρη τιθέμενα πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ σάγματος τοῦ ἀπὸ τῆς μιᾶς μόνον πλευρᾶς φορτωμένου ζώου πρὸς ἰσορροπίαν Πελοπν. (Οἶν.)

ἀπανωραφή ἢ, ἀμάρτ. ἀπανουραφή Θράκ. (Ἀδρια-
νοῦπ. Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ραφή.

Ραφή γινομένη κατὰ τρόπον ὥστε τὸ νῆμα διερχό-
μενον πάντοτε διὰ τοῦ ὑποκειμένου ὑφάσματος καβαλλι-
κεύει τὴν ἐπιρραπτομένην ἄκραν τοῦ ἑτέρου ὑφάσματος.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπανωκαβαλλίκι.

ἀπανώραχα ἐπιρρ. ἀμάρτ. ἴπανώραχα Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπανώραχος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ
ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ράχι.

Ἐπάνω εἰς τὴν ράχιν : Ἰπανώραχα εἶναι κακὸς οὗ ἔλατους.

ἀπανώρεμα ἐπιρρ. ἀμάρτ. ἴπανώριμα Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. ρέμα.

Πέραν τῆς ἄνω ὀχθῆς ρεύματος : Ἐχον τοὺς χουράφ' μ' ἴπανώριμα. Συνών. ἀνώρεμα, ἀντίθ. κατώρεμα.

ἀπάνως ὁ, Ἡπ. Κέρκ. Κρήτ. ἀπάνους Κωνπλ. ἴπά-
νως Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω.

1) Ὁ κατοικῶν εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα Κέρκ. Κωνπλ. :
Ὁ ἀπάνως μοῦ τὸ εἶπε Κέρκ. 2) Ὡς ἐπὶ, ὁ ἄνω εὐρι-
στόμενος Ἡπ. Κρήτ. : Ὁ ἀπάνως κόσμος Κρήτ. Ὁ ἴπάνως
δρόμος Ἡπ. Ὡς τὸν ἀπάνων τὸν μαχαλᾶ αὐτόθ.

ἀπανωσάγονο τό, πολλαχ. ἀπανωσάγονο Κρήτ.
ἀπανουσάγονον πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. ἀχπανουσάγονον Ἡπ.
(Χουλιαρ.) ἀπανωσάονο Θήρ. ἴπανωσάγονο Λεξ. Περιδ.
ἴπανωσάγονο Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σαγόνι.

Ἡ ἄνω σιαγὼν ἐνθ' ἄν. : Ἐπέσασί μου δυὸ ἀδόδια ἀπὸ
τ' ἀπανωσάγονο Κρήτ. Μὲ ποιεῖ τὸ ἴπανωσάγονό μου Ἡπ.

ἀπανωσάμαρα ἐπιρρ. πολλαχ. ἀπανουσάμαρα Ἡπ.
(Τζουμέρκ.) Θεσσ. ἀπανωσάμαρα Σκῦρ. ἴπανωσάμαρα
Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) ἴπανωσάμαρα Πελοπν. (Γέρμ.) ἴπανου-
σάμαρα Εὐβ. (Ὁρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπανωσάμαρος ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ
ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σαμάρι, παρ' ὃ καὶ σομάρι.

Ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ σάγματος καὶ μεταξὺ τῶν ἑκα-
τέρωθι πλευρικῶν βαρῶν ἐνθ' ἄν. : Τὸ κοφίνι θὰ τὸ βάλοι
ἴπανωσάμαρα Γέρμ. Ἐπέσε κουκ'λλωμένες ἀπανωσάμαρα ἀνά-

μεσα ἔς τὰ δυὸ μ' γόμια (κουκ'λλωμένες = κουκουλλωμένος)
Σκῦρ. || Ἄσμι.

Εἶχε καὶ ἀπανωσάμαρα σαράντα κολοκύνθια

Ἡπ.

Νὰ βάλοι πέντι ἀπὸν μωρὰ καὶ πέντι ἀπὸν τὴν ἄλλη
καὶ πέντι ἀπανουσάμαρα νὰ γίνουν δικαπέντι

Τζουμέρκ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπανωγόμαρα.

ἀπανωσάμαρο τό, ἀμάρτ. ἴπανουσάμαρον Θεσσ.
(Ζαγορ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σαμάρι.

Πρόσθετον φορτίον τὸ ὅποιον τίθεται ἐπὶ τῆς ράχεως
τοῦ σάγματος μεταξὺ τῶν ἑκατέρωθεν πλευρικῶν βαρῶν.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπανωγόμαρο.

ἀπανωσανίδα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σανίδα.

Ἡ ἐπάνω παράλληλος σανὶς τοῦ πιεστηρίου τοῦ ἐλαιο-
τριβείου.

ἀπανωσάρκι τό, ἀμάρτ. ἴπανουσάρκ' Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σάρκα.

Εἶδος ἐπενδύτου : Βάλι τοὺς πανουσάρκ' σ' νὰ μὴν κρυώης.

***ἀπάνωσε** ἐπιρρ. ἀπανοῦσε Τσακων. ἀπανοῦσι Ἄνδρ.
ἀπανοῦσ' Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ ἀρχ. ἐπιρρηματικοῦ
προσχηματισμοῦ -σε.

1) Πρὸς τὰ ἐπάνω, παρακελευσματικὸν κυρίως πρὸς
τοὺς ὄνους καὶ ἡμιόνους Ἄνδρ. 2) Ἄνωθι, ἐπάνω
Τσακων. : Ἐγράβα ἀπανοῦσε τ' ὄνονμά μιν (ἔγραψα ἐπάνω
τὸ ὄνομά μου). Ἀπανοῦσε τοὺς τζεράμους (ἐπάνω εἰς τὰ
κεραμίδια). || Αἰνιγμ. Ἀπανοῦσε ἀπὸ τὰ τζέα μιν νία καρδάρα
ἔρ' κρεμαστὰ (ἐπάνω ἀπὸ τὸ σπίτι μου μία καρδάρα εἶναι
κρεμασμένη. Ἡ σελήνη).

ἀπανωσέντονο τό, σύννηθ. ἀπανωσέντονο Θήρ. Κρήτ.
ἴπανωσέντονο Λεξ. Περιδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σεντόνι.

Ἡ σινδόνη διὰ τῆς ὁποίας καλύπτεται ὁ κατακλινό-
μενος. Ἀντίθ. κατωσέντονο.

ἀπανωσιὰ ἢ, ἐπανωσὰ Θήρ. ἀπανωσιὰ ΓΨυχάρ.
Ταξίδ. 12 ΚΠΑρορ. Ἀπὸ τῆς ζωῆς τοῦ δειλ. 71 — Λεξ.
Βλαστ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-σιὰ.

Τὸ ἐπάνω μέρος, ἢ ἐπιφάνεια ἐνθ' ἄν. : Ὅταν τὰ φέρης
ἔς τὴν ἀπανωσιὰ τοῦ νεροῦ σκάνουνε ἀμέσως (ἐνν. τὰ ψάρια)
ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἄν. Νερὰ ἀκούνητα δίχως τὴν παραμικρὴ
ζαρωματιὰ ἔς τὴν ἀπανωσιὰ τοὺς ΚΠΑρορ. ἐνθ' ἄν.

ἀπανωσκάρμι τό, ἀμάρτ. ἴπανωσκάρμι Κάρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σκάρμι.

Τὸ ἐξέχον ἄνω ἄκρον τοῦ σκαρμού τῆς λέμβου.

ἀπανωσκέπασμα τό, Πελοπν. (Γορτυν. Καλάβρυτ.
κ. ἀ.) ἴπανωσκέπασμα Μακεδ. (Σιάτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σκέπασμα.

1) Κάλυμμα τῆς κλίνης ἐνθ' ἄν. : Ἄσμι.

Σιτῶμα ἔχοντε τὴν μαύρη γῆς, προσκέφαλο μὲν πέτρα
καὶ γι' ἀπανωσκέπασματα τοὺς πάγους καὶ τὰ χιόνια
Γορτυν.

Φκειάνον σιτῶνι ποὺ φλουρί, λαμπάδα ποὺ ἀσήμι
καὶ αὐτὸ τοῦ ἴπανωσκέπασμα ὅλον μαργαριτάρι

Σιάτ. Συνών. σκέπασμα. 2) Τὸ πρόσθετον κάλυμμα
τῆς κλίνης Στερελλ. (Αἰτωλ.) : Πᾶρι καὶ ἴπανωσκέπασμα νὰ
μὴν κρυώης.

